

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A „KELET” és a „SPORT”
előfizetési díja együtt:
Videkre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.
Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével, a „Sport” minden vasárnap.

Szerkesztői szállás:

Főttér 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKES CÍKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor használt garmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagybő és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben. Haasensteint és Vogler hirdetés köz. irodája. Weiss Alor hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. Budapest szervitátor 6. sz.

Nyitási díjak

garmond sora után 35 kr. Használt.

Az erdélyrészi választókerületek ujjaalakítása.

I.

Néhány nappal ezelőtt hoztuk mi is azon nagyfotosságu hírt, hogy az erdélyrészi törvényhatóságok átalakítása folytán a belügyminiszteriumban egy törvényjavaslaton dolgoznak, mely képviselőválasztókerületeinket egészen újja alakítaná.

El merjük mondani, hogy ránk, erdélyrészi magyarokra nézve, ennél fontosabb és kényesbb kérdés az unió létrejövele óta a magyar parlamentben még nem került tárgyalás alá.

Meglehet, hogy a Lajtán innen és túllevők közt folyó kellemetlen viszály s a külföldről fenyegető rész egyelőre némileg félrevezeti a figyelmet az erdélyi részek jövőjéről, de ha érdemleges tárgyalás alá kerül a kérdés, csak akkor fog arra öbredni a kormány és ház, hogy minő vihart idézett fel maga körül, mely nemcsak neki fog meglehet igen hosszú időn keresztül nagy kellemetlenséget okozni, hanem, a mi földolog ideben fogja félkorbácsolni, a mi legelkeseredettebb nemzetiségi viszályt, a mi pedig most, jó órában legyen mondva, kissé lecsillapultnak látszik. E kérdés mikénti megoldása által a kormány és szabadelvű párt egy nap alatt elveszitheti az egész ország egész meglévő többségét, de a mi ennél nagyobb veszedelem volna, érzékenyen megcsorbíthatja, sőt megsemmisítheti ez ország részben a magyar elem supremáciáját. Ha pedig ezt nem teszi, elkerülhetlenül felizgattja és ránk zúdítja a társnemzetiségek haragját.

És miért tenné mindezt? kérhetné valamely Királyhágón tuli testvérünk.

Megmondjuk egész nyíltan: az erdélyi részekben a választó kerületek átalakításának kérdését a magyarok érdekeinek és az egyöntetű, egyenlő nagyságu választókerületek igazságos eszméjének fentartásával megoldani lehetetlenség. Vagy a lakosság nyers létszámának tekintetbe vételével egyszerűen egyenlő lakosságu biró választókerületeket szabunk ki és ekkor öök időkre megbénítjuk az intelligens magyar elem fenntartását az erdélyi részekben, minél mi borzasztóbb csapást országgrészünkre nézve nem képzelünk, vagy vita tárgyává tesszük ugyan a kérdést és fenntartjuk épen az intelligencia befolyását, de ekkor kihívjuk és felidőzzük a többi nemzetiségek féltékenykedését és haragját.

Ez a választókerületek átalakításának kérdése nálunk a maga meztelenségében.

Másfelől azonban kénytelenek vagyunk azt is elismerni, hogy különösen a Királyföld rendezése és a törvényhatóságok új felosztása után, lehetetlenség a régi választókerületeket fenntartani.

A Királyföldön például eddig egy tör-

vényhatóságot képezvén a megyék a városokkal, együtt küldtek képviselőket is, még pedig tekintet nélkül a város és vidék lakosságának összegére, mindenik törvényhatóság kettőt-kettőt. Ma több város közöttük külön törvényhatósági joggal ruházott fel, külön igazoló bizottságokkal fog birni és mint-hogy ezen felül e városok az 1848-iki törvény értelmében lakosságuk számánál fogva egymagukra is birhatnának követküldési joggal, ha nem is vizsgáljuk ezuttal a kerületek aránytalanságát, a régi állapot itt tarthatatlan. Viszont a területi rendezés folytán jövőre némely megyének lakossai a szomszéd megyébe, a szomszéd megyének lakosai pedig emebbe a megyébe járnának szavazni, némely megye igazoló bizottságának igazoló bizottsága a saját megyéjének csak egy részét s egy-két szomszédjának szavazóit kellene, hogy számbavegye. Szóval a legnagyobb zavarok keletkezhetnének és így az erdélyi részekben mulhatatlannul helyre kell állítani az összhangot a választókerületek és a törvényhatóságok területe között.

E keserű pohár tehát nem mulhatik el tőlünk s a kérdés csak az lehet, hogy meddig menjünk e reformban és minő elveket kövessünk.

A legelső kérdőjel ezek közt, mely előnkbe áll ez: vajlon az erdélyi részek képviselőinek száma területéhez és népességéhez viszonyítva megfelel-e azon aránynak, melyben a Királyhágón tül a képviselők száma a területéhez és népességéhez áll?

A tulajdonképp Magyarországon, az anyarszág területe 5,093 □ mértföld, lakosainak száma 13,579,129 és küld 335 képviselőt, — az erdélyi részek területe 998 □ mrtfd lakosainak száma 2,101,727 és küld 75 képviselőt.

A viszony a fennebbi adatok alján így áll: az anyarszágban 15 □ mértföldre és 40 ezer emberre esik egy képviselő, az erdélyi részekben pedig 13 □ mértföldre és 28 ezer emberre esik egy képviselő. Kévetkezéleg, ha olyan arányba akarjuk hozni az erdélyi részekben a képviselők számát a népességhez, mint a milyen arányban áll a Királyhágón tül, akkor 23 képviselővel kevesebbet kell küldtünk s minket 75 helyett csak 52 képviselő illet meg.

Ne tagadjuk, ez így is volna az igazság, hogy azonban ez igazságot mennyiben volna észszerű egész mértékében exequálni és minő további elvek volnának követendők a kerületek felosztásában, ezek iránt igénytelen nézetünket a jövő alkalommal mondjuk el.

Justus.

— **Románia függetlensége.** A „Times” berlini leelezője jelenti: Ausztria és Németország alkudozásokat kezdtek arra nézve, elő lehetne-mozdítani a román kormány azon óhaját, hogy területe független, semleges államnak nyilvánítsák és a kitörhetendő összeütközés esetére

A család valamennyi tagja kezeli a vető-lőt, s mivel a földet.
Azonkívül foglalkoznak még marha tenyésztéssel, kereskedést üznek a hirhét jószág gero-moi (Gerandmer-i) sajttal, eljárnak, télen át a szomszédos erdőkre fát vágni, s így elképzelhető, hogy e különböző kereset mód egyesülve a földmíveléssel, bizonyos jólétet eszközöl, a természet-től ily dúsán megadott vidék lakóival, nyugodt, boldog életet éltek itt kellemes otthonjukban, s hiven megőrizték a régi erkölcsöket, hagyományos szokásaikat.

Az ember Helvéciában vélhette magát; a francia belföld, a Vosges-ok Interlaken-je volt ez.

E mellett a művelődés, előre haladás is nagyon el volt terjedve, e derék hegylakók közt. Nagyon munkás, józan életű, takarékos vállalkozó szellemű nép. Mihelyt egy kis összeget meg tudnak takarítani, azonnal újabb kereset-forrást nyitnak a háznál, egy malommal többet hajt a patak vize.

A kíváncsiok nem is késtek soká egy ilyet megpillantani, mely mint egy előőrül volt felállítva a helységei kívül s zugása messze kihallzott az éjbe.

A munkás szorgalom e zaja mellett, más-nemű láрма is volt nem sokára hallható . . . egy közeledő népcsoport lépteinek zaja. A faluban meg hallották, az elzásziak közelségét; meggyújtott fenyőágyakkal siettek az érkezők elé.

Románia semlegessége biztosítások. Törökország, úgy látszik hajlandó ez eszmének kedvezni.

— A „Wien. Zeit.” január 6-án a következő f. év január 4-én keltezett császári patentet közli: Mi első Ferencz József isten kegyelméből Ausztria császára, Magyar- és Csehország királya stb. hírül és tudtul adjuk: A dalmatiai országgyűlés 1877. január 15-ére az ország fővárosába, Zárába, összehívott. Kelt a mi fő- és székvárosunk Bécsben, 1877. január 4-én, uralkodásunk 29. évében. Ferencz József m. p. Auersperg m. p. aláírva az összes osztrák miniszterium.

— Az „Aug. All. Z.” konstantinápolyi levelezője írja: „Most tudám meg, hogy az utolsó konferencián értekezleten Ignatieff tábornok egy, a többi tagoktól el nem fogadott indítványt tett, mire egy heves vita támadt közte és Salisbury marquis közt. Utóbbi számtalan vádat hozott fel Oroszországon ellen s valamennyit Ignatieff leveleivel bizonyította be és erősítette meg.”

— A „Kölnische Zeitung” egyik távirata így szól: Midhat pascha lassan halad változtatásai a miniszteriumban, mivel egy erős reactio működik ellene, de mellette a sereg és nép áll. A hatalmak közül Ausztria a solidaritást Oroszországgal megszakítani látszik, sőt a Conferentia által tett ajánlatok teljes visszautasítását sem fogja követneinek vissza hívására okul tekinteni.

— A képviselőház elnöke tudatta, hogy a szünidők után első gyűlés jan. 20-án d. e. 11 órakor fog tartatni.

— **Szerdén déli minisztertanács** tartott mely kizárólag belügyekkel foglalkozott. A bank kérdésről semmi újabb hír. A miniszterelnöknél is értekezlet volt, melyen Bedekovich horvát miniszter is jelentést tett. Jelen volt Széll, Trefort, Perczel minisztereken kívül még Jekelfalussy min. tanácsos is.

A keleti kérdés.

Pétervárról.

Nagy mértékben fenyegető és harcizas hangu levelet küld Pétervárról a „P. C.”, melynek célja az, meggyőzni és felvilágosítani Európát a déli orosz hadsereg valódi állapotáról, — szemben azon híresztelésekkel és tudósításokkal, melyek igen szomorúnak és sötétnek tüntették fel a déli orosz armádia helyzetét. Érdemesnek tartjuk közölni e figyelemre méltó levelet, úgy a mint következik:

„Igaz, hogy a beszarábiai lapályokon való tartózkodás sem nem kellemes, sem nem kényelmes, — de még nem is egészséges — úgy a tisztekre mint a legénységre nézve. A beteglétszám kétségszékül igen jelentékeny, de korántsem

Most általános zavar keletkezett s valóban megható jelenetek következtek be.

Mindenki első akarta üdvözölni a jövővényeket s versenyezve ajánlották fel nekik vendégszeretetőket.

Természetesen a malomtelep főfelügyelője, a helység „birája” vult a csapat vezetője,

Körülbelül ötven éves férfi lehetett ez.

Areza legelőnekbb részvétet legőszintébb jóakarattal fejezett ki.

— Engem úgy se . . . szolt hangosan, én vagyok a legelőbb érkezett . . . én kapjam a leggyengébbeket, legkimerültebbeket! . . . hadd jöjjon az hozzám! Rajta édes jó barátaim, válasszák ki önök azokat, kik annyira elfáradtak, hogy tovább nem birnak menni! . . . Hely van elég számukra a Diderich Jakab házában, bárki is szívesen látott vendég lesz ott, s igérem, hogy jó ellátásban részesül! . . . Nemde Gertrud? Tudniok kell, hogy Gertrud az én nőm . . .

Nekünk egy egész család kell! Egyszerre több hang szólat fel:

— Jeffs bécit! . . . és Minát vigye el! Ugyan csináljatok már helyet Minának! A lányka közeledett, követte Fricztól, ki a szamarat gyeplőjénél fogva vezette.

— Mi ez? . . . szólt fel Jakab. Ennyiből áll? Merő fiatalaság és apróság? . . . Itt igaz, hogy van többrendbeli család tag, ohajtásunk szerint . . . de kell még hozzá az apa, anya.

Oly érezhető, mint hadjáratok kezdetén, vagy téli táborozás ideje alatt. Vasutak segélyével most a betegeteket az ország belsejébe szállítják — a rendesen üresen álló helyőrségi kórházakba. Hogy mit jelent egy téli campagnet csinálni, arról sokat tudnának beszélni a német tiszték és katonák, kik 1870—71 talán Franciaországban szoros contonnirozásokban voltak kénytelenek idejüket töltetni. Ha ehhez számítottuk azt, a mennyivel Beszarábiában kevesebb falu, országot, közlekedési és élelmezési eszköz van, mint Franciaországban, lesz fogalmunk a mostani hadseregfelállítá-sunk nehézségeiről. Egy 200,000 főnyitőmeg egy kietlen szögletbe szorítva, tétlenül és izgatottan, hogy már egyszer működésbe hozassák, minden esetre oly állapotokat és viszonyokat hoz létre, melyek nem hasonlítanak a kaszárnya életéhez. A Páris előtt állott kitűnő porosz csapatokról is sok tévest bocsátottak világgá a belga, holland, dán és kivált angol újságok, de azért mégis mily tetteket vittek végbe ama csapatok!

A mit a hiányos felszerelésről, elégtelen hadikészletről és anyagszerrel mondanak, az mind kobolt dolog és arra van számítva csak, hogy a tudósító levél valamivel érdekesebbé tétessék. Ellenkezőleg épen e tekintetben állunk jól; de elégtelenség a hosszas tétlenség és kényszerült hallgatás miatt, meg panaszok a hiányos parasztlakás miatt, nem koplányok, sőt ismétlődnek minden levélben, melyek a déli hadseregtől jönnek. De ha amolyan helyzetben sietnek feltüntetni a mi déli hadseregünket, képzelhetni, minő lehet a török sereg állapota, mely a Duna és Balkán között kénytelen vesztelni. Az orosz katona eltudja viselni a hideget, a török pedig, különösen a Kis-Ázsiából, Syriából, Egyiptomból származó nem. A Dobrudsa még kietlenebb s lakosokban még szegényebb, mint Beszarábia. Pénzben nálunk a hadsereg csójjára, nincs hiány. Egyik szállító a másikat tolja előre; s élelmi szerek tekintetében adja a legkisebb panasz sem merült fel. De a törököknél épen az élelmezés a legnagyobb baj, mert nincs pénz. — Miért nem irnak hát a török sereg „állapotáról” is amolyan tudósításokat? A külföldön déli hadseregünkről rendszeresen terjesztett híresztelések mit sem változtatnak a tényen, hogy egy mozgósított haza fiúilag és való-silag izgatott harc-szomjas orosz hadsereg közelebb van a Balkánhoz, mint bármely más európai hadsereg, s hogy minden valószínűség szerint a kellő időben ki is mondandja a kellő szót.

Olyan hírek, minő az, mely jelenti a fegyverszünetnek meghosszabbítását márt. 1-ig, épen nem javítják hadseregünk hangulatát.

Au fond, dacára a késedelmeskedések és elodázásoknak, addig mégis ugyanaz marad; most, vagy márcziusban, 1877-vagy 1878-ban! A mit Oroszország kezdettől fogva akart, kijelentett és órványosítani törekedett, az teljesülni fog!

Ez aztán elég világosan van megmondva.

— Az apa, anya, mondá Fricz Minára mutatva, ime itt áll! . . .

— Szegény árva! . . . tette hozzá a csapat tisztas vezére, s Jeffs pedig én vagyok.

— És egyszersmind nagybátyjok?

— Oh! felelt ez mosolygva, e címet nekem csupa jó indulatból adják . . . Én . . . itt mindenkinek nagybácsija vagyok vagy is voltam! . . .

Most Gertrud a biró érdemes életlára is bele szólt a társalgásba.

— Oh szegény elhagyott teremtesek! édes kicsinyeim! . . . csak hadd jöjjenek hozzám, jó gondjukat viselem én! . . .

Hová is tegyük őket apjuk, hogy jobban legyenek elhelyezve? Oh! tudom már, a felső szobába . . . ott éppen három ágy van . . . Jer kedvesem, hadd vezesselek oda.

E felszólítás Minához volt intézve, ki már karjaira vette a két álomba merült kis fiúcskát.

Az érteljes vagy-ei nő ijedten kiáltott fel.

— De add ide nekem a gyermekeket! . . . Igen nehéz lesz az nekik kisleányom . . .

Mina vonakodott.

— Oh! szolt erősebb vagyok én mint a minőnek látszom! Menjen csak elől aszszonyom, vezéreljen minket s isten áldja meg tanusított jóságáért! . . .

— Halljátok csak oly szépen beszél, mint-ha hőnyvből olvasna! . . . Minő kedves kis lányka! . . . kiáltott fel ujra Diderich anyó, kit

Montenegrói készülődések.

Montenegróban a fegyverszünet meghosszabbítása dacára sem szüntették be a készülődéseket. Itt az orosz-török háborút elkerülhetlennek tekintik s ez eszben Montenegrónak, mely nincs úgy kimerülve, mint Szerbia, s hol a nép már nem akar háborúról semmit sem tudni, még szerepe lesz. Az oroszok sem akarják Szerbiát a háborúba bevonni, mintán ezen ország Magyarország szélére esik. Montenegróra nézve más a helyzet. Nikita meg 18 ezer főnyi sereggel rendelkezik s sem ő, sem katonái nem akarják a fegyvert letenni kielégítés nélkül. Nikita ennél fogva erősen készülődik s többek közt 1200 Szerbiában levő montenegróit hív haza. Cetinijében decz. 30-án volt Danilo tronörökös névünnepe, kit ez alkalommal illelték először hivatalosan „fejedelmi felség” czimzmel úgy az üdvözletekben, mint a hivatalos lakban. Jonia főcenzor kiesz-közölte, hogy a szentpétervári szláv bizottság átveszi az itt időző hercegovinai menekültek fenntartását, mialtál a montenegrói kormány jelentékenyen nyert. Azon nehéz török ágyukat, melyek Medunban a montenegróiak kezébe estek, Ostrogrba vitették, hogy esetleg felhasználhassák Niksiez ellen.

Az orosz déli sereg.

Az orosz déli hadsereg ujabban 410 ezer emberrel fog szaporodni s így több mint háromszáz ezer főnyi hadsereggel fognak birni, minőt Oroszország még soha sem állított szembe a törökökkel. Az új csapatok közt 6 erős testalkatu kabani kozák ezred is van apró, de erős lövakkal. A katonák különben oly sokféle, hogy majdnem minden kerület mobilisálására lehet róla következtetni. Mondják, hogy a tábornoki irodában körleveleket adnak ki, mely szerint egy barátságos államba fognak bevonulni, ezért ott a nép s vagyon kímélése rendeltetik el. A tábornok a csárhoz a hadsereg állásáról részletes tudósítást küldött, mely valószínűleg az „Invalid”-ben fog megjelenni. Ebben megezőfoltatnak a hadsereg rossz helyzetéről terjedő hírek s a „P. C.” levelezője azt teszi hozzá, hogy soha sem volt egyetlen orosz hadtest sem oly jól felszerelt, mint az, melyet Miklós nagyfejedelem vezényel. Kisenefben az idegenek száma nagy mörvény szaporodik, sok birlaptudósító is van itt s a drágaság igen nagy.

Az osztrák-magyar occupatio.

Az osztrák-magyar külpolitikai actionak egy figyelemreméltó mozzanata volt az, hogy gr. Károlyi berlini nagykövet minap Bécsben járt és pár óra mulva — miután Andrássyval értekezett — visszatért állomására. A „N. W. A.” ezt azzal magyarázza, hogy új versióban ismételt egy sokszor czáfolt combinatiót. Szerinte Midhat pasa csábító ígéretekkel tett volna monarchiánknak, hogy elválassza a hármass szövetségtől; az ígéretek abban culminálnak, hogy a törökök önként otthagynák Boszniát és Hercegovinát és szívesen látnák itt az osztrák-magyar occupatiót. Meghívták tehát Károlyit, nyilatkozzék mit tartana — nézete szerint — Németország e tervről. Sőt mondják, hogy Károlyi azért hivatott Bécsbe, hogy támogassa Andrássy feloldását, mely szerint Oroszország karjaiba hajt-

hogy az ő kezei se maradjanak üresen ölébe ragadva a most ébredő Lizát. S vendégeit egy ajtó felé vezetve, mely a nagy közös szoba háttérében volt látható, folytatá:

— Cseppet se félj kicsikem, kényeztetni, etetni foglak mintha anyád volnék, . . . Oseme-gét, nyálankaságokat készíttettem számodra! Oh! . . . oh! . . . majd meg lásd mily jó lesz az! Ott fen kapjátok meg, jó lepényt, almás bélest!

A többi étket elősorolása a távozó léptek zajába halt el.

Mielőtt Mina is követné őt fel a lépcsőkön, visszafordult a mint egyik vállán a Benjamin a másikan a Tobi feje nyugodott.

— Fricz, szoltát meg bátyját, ne feledkezz el Marcziról sem! . . .

S a nélkül, hogy meg is hajolna becses terhe alatt, eltűnt a többiek után.

— Marczira! . . . kérdi a házi gazda, ez is egy kis gyermek még? . . .

— Az a mi szamarunk választott Fricz, de ő is némileg a családhoz tartozik. Erre a jó Diderich apó nevetve mutatta meg, merre van az istálló.

Ez alatt az elzásziak kezdtek el szólni, ki erre, ki amarra, mintán Jeffs bácsi emlékeztette őket a holnapi találkozársra;

— Tehát holnap édes barátaim ujból találkoznak! . . . Reggel hat órakor a templom előtt tén! . . . s ő is készült távozni a nélkül, hogy saját éjji nyugalmára gondolna.

(Foly. következik.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A KIS MAMA.

Francia elbeszélés.

Irta:

ESLYS KAROLY.

I.

Gevardmer.

(Folytatás.)

Öde esti szellő jött az erdő és vizek felől. A gyermekek, ringatva Márton egyhangú lépteitől, szépen elaludtak. Mina a nélkül, hogy felbresszené őket, ovetosan betakarta a kosarat. Aztán kezét a Friczozéba nyugtatva, néma elragadtatással szemlélte az előtte feltáruló sajátlagos szépségű tájképet.

Számos apró fény csillámlott fel az éjben a part hosszában sorakozva, vagy szétszórva a heggyek közt. Gevardmer jókora nagyságu falu, közel négy ezer lakossal. Nagy kiterjedésű helyen fekszik, mert minden kis háznak benne megvan a maga kertje, darab rétye. Itt lehet látni a zöld pászintára ki húzott házi szőtt vásznakat fehéredni.

juk Németországot, ha a hármas szövetség melőltével a portával és Angolországgal külön egyezkednénk.

A „N. W. A.” végül úgy vélekedik, hogy a balpatzi épület kulisszái mögött ármányokat szöttek és Andrássy ezen szövevény szétbontatása végett hívta gróf Károlyt Bácsba.

Egy magyar egylet rövid élete a külföldön.

(Saját tudósítónktól.)

Galacz, 1877. jan. 5-én.

Egy negyedéve sincs még, hogy néhány honfitársunk lelkes buzgólkodása folytán a „galaczi magyar olvasó egyletet” megalakítanunk sikerült, s már is — annak felozását kell jelenítenem.

Bár nem hiszem, hogy léteznék magyar ember körünkben, ki az általunk eme pályából jóformán még ki sem bontakozott hazafias vállalatához kötött szép remények ily korai füstbemenését ne fájlalná, s ime mégis, mielőtt az lételemnek valódi jelét adhatta volna, összeomlott, megsemmisült, mint oly alkotmány, melynél az alap, az építész járátlanága vagy tán fukarkodása következtében — nem felelhet meg a reája aránytalanul halmozott terheknek!

Az alkotmány romba dőlt ugyan, s újra felállításhoz, szerintem, egyelőre nincs remény; de annak megsemmisülése korántsem az építész járátlanága avagy anyagokkal való fukarkodásának, hanem egészen más, véleményem szerint, alig menthető indokoknak tulajdonítható.

Érintett egylet a helyi viszonyoknak megfelelő s gondosan kidolgozott alapszabályokkal bírván, életképességéhez s felvirágzásához a legjogosabb reményeket csatolhatunk; s bár az iránta tanusított részvét s tetteges pártfogolás mindjárt a kezdetben kielégítő mérvben nyilvánulva, az állírt részvényes tagok 20-an felül s mintegy 25—30 frank havi díj biztosítása mellett jelentkeztek, (mely összeg ily szerény igényekkel bíró egylet céljainak sikeres előmozdítására kétségkívül elégséges) e reményeinkben fájdalom! mégis csatlakoznunk kelle!

Egyletünk felbomlásának valódi indokai, a pártoskodást nem is számítva, csak a kis az egyleti alapszabályok fumi gálását illetőleg az ok meg nem tartását kell tekintelnünk.

Hol van az a társulat vagy egylet széles e világban, mely alapszabályok nélkül jött volna létre; s fennálhat-e az tartósan ezen törvények meg nem tartása vagy pláne pártoskodás esetén?!

Az e kérdésekre adandó válasz iránt, galaczi honfitársaim nagyobb része, úgy látszik, még nincs kellőleg tisztában; különben nem jutattunk volna egyletünkkel oda, hol jelenleg állunk — a neveltségessé terelő!

Bár az alapszabályokban határozottan kimondatott, hogy a hírlapok csak is az egyleti helyiségben olvashatók s azoknak szanaszót hordása semmi szin alatt meg nem engedhető; mindazonáltal alig múlt el az egylet megalakulása után egy hét, a hírlapok már is mindenütt találhatók voltak, csupán rendeltetési helyükön — az egyleti helyiségben nem!

„Hát miért fizetek én havonta 1 frankot?” mondá X. uram, „tán azért, hogy mindén gusztsom jó hozzá, még újságot se olvashassak?”! Megjegyzendő, hogy X. ur a nagy sár miatt nem látogatható rendszeren az egyletet, s egy alkalommal olyformán nyilatkozott, mintha az alapszabályok értelmében — neki még egy külön lapkihordó is dukálna! Y. uram pedig bokros elfogatlansága miatt, szintén nem jöhetvén az egyletbe, mindennap friss újságot küldött; mely lapokat aztán végig olvasva — komájához továbbított; ki hasonlóképp vagy két napig tartván magánál a hírlapot, jónak látta azt egyuttal a sógorhoz is átküldeni. A sógor ur pedig, bár — köztünk maradt sóg legyen — olvasni épenséggel nem tud, 8 éves fiacskájával, ki még jóformán az ABC-én sem tudott kifogni, betűzetét magának Abdul Kherim fényes gyözeiméi, s az . . . első egyiptomi „balha-műkiállítás” hirdetésait. Így aztán a hírlap sógort, komát és szomszédot megjárva, vagy 10 nap mulva csakugyan visszakérült ismét, nagy piszkosán és zsirosan az egyletbe, hol aztán elnök uram is, ha épen nagy gusztsa jött hozzá, végig olvashatta! Sőt még az is megtörtént egy ízben, hogy a hírlapok egész egy álló hótig kimaradtak; s midőn ez iránt a lapkihordó interpellálva lón, kisült, hogy egynémely egyleti tag a helyett, hogy a lapot az egyletből kérte volna lakására, czélszerűbbnek vélte azt — mindjárt melegebben a lapkihordótól elfogdosni.

Lehet-e tehát csodálkozunk azon, ha ily körülmények között egyletünk hosszú életű nem lehetett; s hogy annak jelzett indokok általi felozásával magunkat — kisebb nagyobb mérvben számlaloma méltóvág illetőleg neveltség tárgyává tevők?!

Társadalmi, de különösen önmivelődés szempontból nagyon is óhajtható, hogy külföldön élő honfitársaink körében mindenütt, a hol t. i. annak kivétel a lehetőséggel határos — olvasó illetőleg önképző egyletek alakítsanak. — Hogy azonban a kitűzött nemes cél elérése, a fentebbiekhez hasonló nehézségek fölmerülésével ne gátolhatassék, mindenekelőtt a helyi viszonyoknak

megfelelő alapszabályok szükségeltetvén, ezeknek lelkiismeretes megtartását kell a legszigorúbban ellenőriznünk; mert ellenesben — a galaczi példát ismétlődhetnék, s általa csak is elégtelenségünk. S haladásra képtelenségünknek szolgáltatást elvitatlanul tanúlját.

Alakítsunk tehát, külföldön élő honfitársak! Önképző, de főként jótékony célu egyleteket. s mutassuk meg általa a világnak, hogy mi külföldön élő magyarok — a korszellemmel haladni, mostoha viszonyaink dacára is, képesek vagyunk

A lehetőség, hogy Bulgáriának a konferencia által követelt megszállása esetleg román hadcsapatok által eszközöltenék, itteni irányadó körökben a legnagyobb meglepődéssel találkozott, miután az szerintők — Románia eddig majdnem minden állam által „követhe” semleges magatartásának valódi garanciájával lenne tekinthető.

Hogy a Romániára házamlható anyagi haszon a kérdéses occupatio esetén, meg fog-e felelni az orosz barátság elfogadásával kilátásba helyezett, de a józan román-politika által csak is mézes madzagként tekintett kacsagató reményeknek, — ennek megfigyelését mindenestre a jövőre kell bízunk; de hogy Romániának önállósága s területbeni épségben maradásra — soha és semmiféle viszonyok között nem volt s nem is lehet inkább veszélyeztetve, mint eme bajjóslatu orosz-román szövetség létre jött esetén, ez iránt, Romániának a jövőbe tisztában pillantó diplomatiá sincsenek már kétségben!!

A bíbor palást, melyet Oroszország a jelzett szövetség esetén — őszinta (!) barátságának szemképrázatol jeleül Románia fejedelmének vállaira tenni készül, roppant csásberőt látszik gyakorolni — a vörösek; hogy azonban eme palást alól idővel, nem a Románia nyakára készült orosz járom buvika-e ki, melynek lerázására hasonló államocskák — önérejből soha! — képes nem leend, — ez iránt még magok a kormányon ülő „igaz honfiak” sem fogják Romániát biztosítani tudni?!

A nem épen közvetlenül érdekelt hatalmak hadseregeinek közeli kilátása helyezett mozgósítása, s a concentrált orosz haderő Bessarabiában, a román határ bármely pillanatban való átlézésére készen állván, azt tanusítják, hogy a háborút ma már csak is időkérdéssel tekinthetjük; s az európai színpadon lejátszandó véres dráma főszereplőiről tisztában lévén, a fékérdés tárgyát jelenleg csupán az képezheti, hogy vajjon e dráma, mellék szereplők közreműködésével avagy a nélkül — fog-e lejátszani?

Azon esetben, ha Törökország egészen önérejeire hagyatva — leend konytelen a kereszténység és humanizmus álarca alatt vad erővel küzdő északi kolosszus túlyomó haderejével szemben — az aránytalan élet-halál harcokat végig küzdni, — a végeredmény iránt nem igen maradtatunk hozsasan kétségben; miután azt — bár a személyes tapasztalataim alapján ismert török-lelkességet kellőleg méltányolom — feltételeznünk sem lehet, hogy a török csapatoknak a vallási fanatizmus által legmagasb fokra csigázott lelkesedése is. — az orosz nyervek erőnek tartósan ellenállni képes lehessen! annyival is inkább, miután attól tartok! hogy mire a ruszcsuki t. kollega által érintett 100 millió mohamedán mozgósíttatnék, s Bulgária hófödte bérczeit s a „Duna jegét megpillanthatná, reájok már — a nemzeti becsület s az állam önállóságaért elvérzett európai-Törökország sirja fölött — csupán a gyászoló rokonok kegyeletos tisztének betöltése várakoznék!?

S z o m o r ó d y.

A törvényhatóságokból.

Maros-Tordamegye közigazgatási b. gyűlése jan. 8.

Ma a közigazgatási bizottság megmutatta, hogyan lehet sokat és jól végezni; keveset és tárgyilagosan beszélni és a számos ügy elintéztetvén, re bene gesta mehettek a tagok mindnyájan ebédelni, csak egy választott s egy kinevezett tag hiányzott, mindkettő indokoltan.

Az alispán jelentése szerint a központi protoullomba 9289 ügydarab érkezett be a múlt évben, melyhez azt hisszük, hozzá lesz még számítható a pár száza menő közigazgatási bizottsági ügy is, melyek nagyrésze szintén a központban nyer ellátást s mindenik ott beadványozást és kiadást. Hátrálók a megfeszített munka folytán csak 225 dr.

A mezőszégi régi vitás útirány kérdésben adandó javaslat kidolgozására a főispán elnöklét alatt Filep Albert, báró Kemény Domokos, az állami mérnök és Körösi József küldeték ki. Végre lehet remény, hogy ezte évtizedes kérdés a közérdeknek megfelelő megoldáshoz fog jutni.

A tanfelügyelői terjedelmes és érdekes jelentést tett a megye közoktatásügyi állapotáról és viszonyairól, melyekből a következő hiteles adatokat czélserűnek látjuk közölni:

Tanköteles gyermek van 2796; ezek közül tényleg iskolába jár 12,762, nem jár 10,034, ez utóbbi számhoz be vannak azonban véve a mintegy 7000-re menő ismétlők is és így az arány feltűnően kedvezőbb.

Iskola van összesen 259, ebből állami 4, községi 4 és felekezeti 251.

Tanító van összesen 266, ebből képesített 144, nem képesített 122; átlag vége egy tanítóra 85 gyermek esik.

Aztán részletezi az egyes állami és községi iskolák viszonyait; legtöbbször a hiány az épületek elégtelenségében van; de van kilátás, hogy rövid időn ezen is segítve lesz, azon községek, hol állami és községi iskolák vannak, nagyobbára tetemes áldozattal járultak azok alapítása és fentartásához.

Az adófelügyelő jelentése szerint az 1876-ik évi előírás a 75-ről ájtott hátrálékkal együtt 577,507 frt; ebből tényleg befizettetett 1876-ban 374,237 frt, hátrálék van 203,269 frt, mint hogy pedig a 75-ről ájtott hátrálék 207 ezer forintot tett, az évi helyesbített előírásnál tényleg csaknem 4000 frttal több jött be; maga december havi 60,425 frtot eredményezvén, 4000 frttal elmaradt a 75-ki december mögött, a mi az idei rendkívül rossz dohánytermésnek tulajdonítandó!

Egészbe véve az eredményt, nem lehet kedvezőtlennek mondani.

Az adóelőírási munkálatok minden irányban előrehaladott állapotban vannak.

A keblj ármai széknek a volt Marosszék területére vonatkozólag ez évre egyetlen restantia sem jött át, de a volt tordamegyei ügyeket illetőleg, még mindig gatlólag hatnak az átmeneti intézkedések.

A megyei tűzkár ellen biztosító egylet számadásai felülvizsgálatánál, azok reedben levőknek találtattak s a közgyűlésnek ajánlataba fog hozatni az igazgatóság fölmentése; az évi bevétel 19,080 frt, kiadás 10,055 frt s így pénzármaradék 9025 frt, a mi újabb is ezen kölcsönös segélyen alapuló egylet virágzását bizonyítja.

D.

S. Szt. György jan. 6-án.

Háromszékmege közigazgatási bizottságának e hó 4-én tartott ülésben elhatározatott, hogy a jegyzőkönyv hitelesítésére jövőre egy hitelesítő bizottság fog kiküldetni. Ezután Forró Ferencz alispán olvasott egy jelentést a megyei közigazgatás állapotáról, Antal Zsigmond árvászeki elnök a megye árvaügyi állapotáról és kezeléséről, Kökösi Endre tisztí ügyész a megvizsgált fő- és fiók-börtönkről, a kir. adófelügyelő az adóügyi állapotokról. Vajna Sándor tanfelügyelő utasította a bizottság, hogy jövőre a szorosan vett író dai teendőikön kívül fordítsan gondot az iskola-látogatásokra is. Jelentést tettek még Székely Dénes mérnök és Wissiak Antal főorvos.

A bizottság feliratot határozott az igazságügyminiszterhez, felhiva figyelmét a nagyszámú telekkönyvi hátrálékokra s kérve a közhelyek szabályozását.

A kihágások ügyek feletti bíráskodásban a belügyminiszteriumhoz, s azoz intézkedés ellen melyszerint a nem kincstári postahivatalok is feljogosi tnatnak a levelek s egyáltalában posta küldemények kézbesítéséért bizonyos díjakat szedni a kereskedelmi miniszteriumhoz feliratok határozattak.

Kolozsvár város közigazgatási bizottságának ülése.

Kolozsvárt, 1877. jan. 10.

A városi közigazgatási bizottságának ma érdekes ülése volt: először merültek fel oly ellentétes nézetek és irányok, melyek heterogen elemekből álló testület kebelében eddig is csak azért nem jöttek napfényre, mert az egész intézmény ügyszelva élete első napjait éli.

Az első elvi vita mindjárt a polgármesteri jelentésnél fejlődött ki. A polgármester ur ugyanis mint a városi összes közigazgatás vezetője, a város 1876. okt. nov. és decz. havi adminisztrációjáról referálván, előterjesztése keretében belevonta az adóügyet, a mennyiben t. i. az a város önkormányzatával kapcsolatban áll.

Erre a kir. adófelügyelő Márk Ferencz felszóla az ellen, hogy a polgármesteri jelentés az adóügyet is felölelje, minekutána ez ügy a törvény értelmében a kir. adófelügyelő ressortjába tartozik s különben is anomaliakra vezet, mint ezt az adóbehajtás és hátrálék eredményét feltüntető számokkal mindjárt is illusztrálta.

A kir. adófelügyelő e felszólalása következtében hosszabb és érdekes vita fejlődött ki, melyben a kir. ügyész, polgármester, főispán, adófelügyelő, Kővári László, Gámán Zsigmond és Frits Albert bizottsági választott tagok vesznek ismételt felszólalásaikkal részt. Egyfelől a kir. ügyész Sebestyén Mihály annyiban osztozik a kir. adófelügyelő felfogásában, a mennyiben a polgármesteri jelentést tudomásul kívánja vétetni s illetőleg a belügyminiszterhez felterjesztendő jelentésbe fölveendőnek tartja; azonban az adó- és tanügyre vonatkozó részét, mint a melyről ugyanis külön szakelőadó fognak referálni, itt elejtendőnek és adó- és tanügyi előadó jelentéseinel véli tárgyalás alá veendőnek; másfelől azonban a polgármester ismételt hangsúlyozza, hogy neki, mint a városi önkormányzat és adminisztratív fejének és ellenőrének nemcsak joga, de kötelessége a város összes adminisztratívális ügyeiről s így a városi önkormányzati közegek által kezelt adó- és tanügyről is megtenni jelentését.

Az elnök főispán gróf Eszterházy Kálmán azon a nézetet van, hogy igenis a polgármesteri jelentésben helyet foglalhatnak az olyan adminisztratívális ügyek is, melyeknek a bizottságban külön szakképviselőik vannak; de az ilyen ügyek-

re nézt mindenestre, összhangzásba kell hozni a polgármesteri jelentést a szakelőadó előterjesztéseivel, miután nem maguk az egyes jelentések fognak felterjesztetni a belügyminiszterhez, hanem a bizottság mint olyan tesz jelentést a lefolyt három (okt. nov. és decz.) hóról; tehát a polgármesteri jelentés adó- és tanügyi része a kir. tan- és adófelügyelő előterjesztéseivel együttesen lenne discussio alá veendő.

Kővári, Gámán és Frits szintén a polgármester felfogásában osztoznak, nem óhajtván az önkormányzat s illetőleg polgármester hatáskörét korlátozni.

Végre is a bizottság a királyi ügyész indítványa értelmében oldja meg, kimondván azt is egyuttal, hogy a tan- és adóügyek a polgármesteri jelentésben helyet foglalhatnak ugyan, de a szakelőadó erre vonatkozó jelentéseinek előterjesztései függőben hagyatnak.

Ennek a forma-kérdést érintő, de egyuttal elvilegességgel is bíró discussiósan befejezése után az árvászeki elnöknek Megyesi Tivadarnak ugyanazon időszakra szóló jelentését hallgatta meg a bizottság az árva- és gondnoksági ügyeket illetőleg s a „jelentést a miniszterhez felterjesztendő jelentésbe határozta fölvetetni, Kővári és Sebestyén egyará megjegyzése után.

A kir. adófelügyelő jelentése, mely ezután került előadásra, szintén elfogadtatik s a fölterjesztésbe be fog vétetni. S itt ismét egy kis elvi színezetű vita fejlődött ki, mely főként a körül forgott, hogy a bizottság, pusztán adatok és számokból álló jelentést tehet-e a miniszteriumhoz avagy, egy kissé magas szempontból fogván fel hivatását, a fennálló törvények és intézmények hiányaira is vonhat-e következtetéseket az adatok alapján s a kormány figyelmét felhívhatja-e azokra. E kérdést két bizottsági tag felszólalása provokálta: a Kővárié, ki jelezni óhajtaná, hogy miért folyt be 1876-ban több adó Kolozsvárt, mint tavaly s különösen, ha vajon ez eredmény a javult viszonyoknak és az adófizetési készség emelkedésének tulajdonítható-e vagy sem; és a Gámán felszólalása, ki a Kővári indítványát támogatván, különösen a fényűzési adók tekintetében föl akarja vétetni a jelentésbe azt, hogy a kocsi- és lótarási-adó káros hatással volt az illető iparágakra, a hozzáfűzött várakozásoknak nem felelt meg s a ráfordított kiadások szempontjából sem czélszerű.

Az előlött kifejtett vitában, — melyben a főispán, polgármester, kir. ügyész és kir. főmérnök is részt vesznek, — a kir. adófelügyelő oda nyilatkozik, hogy ilyesmit ő nem nem tart fölvehetőnek a fölterjesztendő jelentésbe, annyival is inkább, mert — amint a törvényekből és adatokból kimutatja, — a fölhozott irányokban biztos adatokon alapuló annuntiatiót nem is tehet a bizottság, minekutána azt nem lehet kimutatni, hogy az adó mennyiben folyt be 1875-ben 1876-hoz képest és viszont kényszer-behajítás útján, s hogy a fényűzési adók telhozott két neme mily hatással volt az illető iparágakra s ha vajon ez adóknak tulajdonítható ez iparágak hanyatlása vagy más okoknak.

Hosszabb discussio után a bizottság elhatározta, hogy az adófelügyelői jelentés s illetőleg annak a miniszteriumhoz fölterjesztendő része az adóbehajtás vonatkozó minden rendelkezésre álló adattal kiegészítendő, hogy t. i. hány esetben ment az adó executio árverésig és mennyibe került a felhajtás. Egyuttal elfogadtatt Sebestyén abbéli indítványa, hogy a kérdéses fényűzési adókra vonatkozólag csak annyi vétecsék föl a jelentésbe, hogy azokat a bizottság nem tartja czélszerűeknek; azonban valamelyik közelebbi ülésben terjeszsen e kérdésben indítványt elő valamelyik tag, még pedig elégséges adatokkal támogatva.

Ezek után még a főorvos, kir. tanfelügyelő és kir. ügyész terjesztették elő jelentéseiket, melyek a fölterjesztésbe fölvetetni határozatván, ezzel az ülés, a jelentés összeállításával megbízott bizottság kijelölése után 8 óra tájt eloszlott.

Háromszék gazdasági viszonyai.

Székely Gergely felolvasása.

(A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűléseinek egyik szakosztályán.)

(Folytatás.)

Reményteljesen tekintünk és érdeinkre, melyeknek nagy részét fejse még nem érintette soha, önértetesen mérlegeltük az ipar s földművelés terén kipróbált képességeinket, s honfi-képzelmünk gyönyörködve látta már Háromszék szép rónaságát a tagosított birtokok dus növényzetét, s körülötte különböző gyarak füstölő kéményeit, s mint a jóllett tavaszának hirnőkeit ádvölzök a vasuti előmunkálatokra körünkbe szállt mérnököket, és kételkedni nem tudva abban, hogy csatlakozási pont Romániával Bodza vagy ojtózi határ szélüknél lesz, midőn Maros-Vásárhelyig a vasut-munkálatok komolyan megkezdettek; fokozta örömlünket azon remény, hogy ősi törvényeink jellegezése szerint „az ország védelmére hadakozó székely nép” akta földön idáig folytatva; az leend a polgárisut Nyugat-Európának Kelettel közlekedési fővonalá.

S pedig nem kivételes kedvezményeiről írtai önző követeléseken alapultak ily szép reményeink, de hitük azt, hogy önkormányzata biztos révpartjára jutott nemzetünk törvényhozásának kiváló feladatát képezi, az ország jólétének emelését s

kültámadások elleni biztítását messzibb hatású intézkedések után állandó alapokra fektetni. S ehez képest jogosan várhatni véljük azt, hogy a földművelés és ipar fejlesztését kellő támogatásban részesíteni és a hadászattal legfontosabb határszélek védelmezésében méltányos számításal leend azon néptörzsre is, mely hazánk keleti végpontján a magyar nemzet zömét képezi s történelmünk tanusítása szerint előrsi hivatásának mindig becsülettel megfelelt, s hasonló szolgálatokra képességének fentartását s fokozását az összes hon, sőt állandó védelmi szövetségben álló magyar-ország birodalom érdeke igényli.

Méltóztatnak tudni, hogy oly terjedelmű vasútátlakból, melyeknek kamatpótlékait állg hozdhatjuk, a több, mint 200 négyeszmíld terjedelmű s több, mint hol a földbirtokosok eladó fájuknak és gabonájuknak vevőt, mások fuvarozási vállalatokat és a napszámok az üzlettel kapcsolatos munkákban előnyös foglalkozást találtak s bennük viszont a szeszgyártulajdonos mólóslékjának vevőket s pálinkájának fogyasztókat s ily forgalom után a marhatartás, trágyatermelés s így a föld termő erejének visszapótlása Háromszéken is régi folyamában maradt. De a közelebbi időkbén a hon keblén évtizedek óta az ipar s földművelés rovására melengettet kereskedés érdekében ez is vészes irányba sodortatott s ma már a nagy szeszgyárak által a földművelés folytathatására nélkülözhetetlen kisebb szeszgyárak szinte annyira le vannak szorítva, a mint leszorította a kisistűket a tudomány s ha itt-ott kedvező vidéki viszonyok közt ilyenek még tengődhetnek is, sajnosan tapasztalhatják, hogy néhány év óta naponként több az ily versenyképtelené vált szeszgyárak száma s milliókra számítható csak az a kár, mely ezen iparczik céljából készült épületekben felszerelési és fogalmi lőkékbén hazánk különböző vidékein bevezestt.

A szeszgyártásban gyakorlati ismeretekkel nem dicsekedhetem, de mint laikusnak is be kell látnom a nagy szeszgyáraknak a kisebbek feletti jelentékeny előnyeit:

1. a gyártásműleti s felszerelési költségekben; minthogy, mint más edényeknél is, a nagyobb darabok ára inkább csak az anyagértékével növekedik s munkadíj fejében csekély többlet számíthatatik;

2. munkaerőben, minthogy keverésre is gépet alkalmazhatnak;

3. tüzelési anyagban és annak kezelésében; 4. az üzletvezető és a személyzet fizetésében és;

5. abban is, hogy nagygyáraknál nem aránylagos de fokozottan nagyobb az előállított szeszmenyiség!

S ezek szerint szakértők számítása alapján állíthatom, hogy egy jószerkezetű 300 akós keverő számított szeszgyárnak hasonló jó szerkezetű 80 akós felett biztos előnye több, mint 40 %.

S tekintve azt, hogy ily nagy gyárhoz kellő mennyiségű gabona, fa és más szükségletek beszerzése és az előállított szesznek elárúsítása is csak vasut melletti nagyvárosokon eszközölhető, s annak kezeléséhez pár százezer forint tőke igényeltetik: annak zéhetünk elbe, hogy a szeszgyártás néhány nagyobb városra azon kereskedők kezében központosítatik, kik legnagyobb tőkével rendelkezve, győztesek maradnak a versenytéren, s mert tudjuk azt, hogy nagy városokon a trágya szintén nem is étekesíthető, s tudjuk azt, hogy a trágya-szállítási költségek már 3 mértföld távolságra is a trágya értékét túlhaladják: ennek részes következményei kiválón földművelő hazánkban nagyok s végeredményben a föld termő erejének kimerítésével ijesztenek.

Ezek szerint Háromszék gazdasági viszonyainak jelene az aligmúltal összehasonlítól mérlegben nem haladó, nem is pangó, de aggasztón csökkenő állást tüntet fel, minek természetes eredményei:

hogy most már vannak 200 holdnál sokkal nagyobb birtokok, s kinek szerezni kedve s pénze van, talál itt is terjeszkedési tért, mert több jól számító gazdák, belátva a földművelés jelen nehezségeit, szerszemeseknek mondják magokat, ha ősi birtokukat, illő áron eladhatják; s pénzeiket kamatoztva családí szükségkeit biztosabban fedezhetik;

hogy a napszámok osztály az év nagyobb részben foglalkozást nem találva, nyári keresményéből s terhes kölcsönzésekből tengődik, mely sajnálatos körülmény még vagyonbiztonsági tekintetben is naponként vészes eredményeket mutat. (Folyt. köv.)

Az erdélyi részek mezőgazdaszata érdekében.

(Az erdélyi részi megyékben életbeléptetendő mezőgazdasági szabályrendelet tervezete gr.

Sch. Gy.-tól.)

XI. FEJEZET.

A mezei bíróságokról.

(Folytatás.)

229. §. A mezeibíróság ülnökei egy tárgyalásban való részvételért 1 frtot, fuvarbér fejében pedig egy órai út után, lakhelyüktől a tárgyalás helyéig és vissza 35 krt kapnak.

Ha a 234. §. értelmében befolyó bírságpénzek a mezeibíróság tárgyalási költségeinek fedé-

Hirdetmény.

A kolozsvári tekintetes kir. törvényszék múlt évi december hó 31-én 12,925 sz. a. kelt végzésével, a „Tamási testvérek” vagyonbuktott cég esődtömegéhez tartozó értékpapírok és activ követelések árverezése elrendeltetett.

Miről árverezni szándékozik oly hozzáadással értesíttetnek, miszerint az árverezésnek irodai helyiségben (bol-szenuteza 5 sz. a. I. emelet) leendő fogadtatására, batárnapi folyó évi január hó 31-dik napja délelőtti 9 óráját tűztem ki és hogy az árverezési feltételek, valamint a csődleltár nála a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1877. évi január hó 8-kán.

DORGÓ ALBERT. kir. közjegyző.

Sz. 279. — 1876. (17) (2—2)
végr.

Árverezési hirdetés.

Alólt végrehajtó közhírre teszi, miszerint Pávi V. Eleknek Tövisi Gyula elleni 1380 frt. követelés erejéig lefoglalt, s 773 frt 83 kra becsült széna és töröküzéből álló ingóságok M.-Csesztvén folyó évi január 17-kén, kész-pénz fizetés mellett nyilvános árverésen el fog-nak adni.

Marosujvárt, január 5-kén 1877.

VOITHELL GERŐ, bir. végrehajtó.

1219. — 1876. (11) (3—3)
t. 714.

Pályázat.

A csiksomlyói rom. kath. főgymnasiumnál tanári állomásra.

A csiksomlyói rom. kath. főgymnasiumnál fele részben az erdélyi rom. kath. tanulmányi és fele részben a csikmegyei nevelési alpból fődöendő évi 600 frt. fizetéssel és 100 frt. szállás-pénzzel, 1877-dik évi január 31-ig pályázat nyitattik, a kellően fölszerelt folyamodványokat alattírt hatóság fogadván el.

Kolozsvárt, az erdélyi rom. kath. igazgatótanács 1877-dik évi január 2-kán tartott üléséből.

Az erdélyi rom. kath. igazgatótanácstól.

PÁLL SÁNDOR, alelnök. Ifj. FILKER ELEK, titkár.

Beitordantazi 1-ső sz. alatt levő új
fodraszertermekben megrendelés
útján kaphatók, a legszebb bajmu-
nák 140 centiméter hosszú termé-
szetes hajból. (13) (1—3)
Elvállalok továbbá szaladást (struc)-toll
gondörböst utasítás szerint, gyors, csinos és
jutányos szolgálat biztosítása mellett
Ifjabb SEUSÁN JÓZSEF.

(424) (28—104)

Bécs legnagyobb és legjobb hírt

vasbutor-gyára

Reichhard és társa

BÉCSBEN,

III. Marxergasse 17.

Ajánlja magát zárt és nyitott gyárt-
mányai pontos szállítására. Képes minia-
lapok kívánatra ingyen.

Bécs legelősebb bevásárlási forrása volt és marad Friedmann bazárja 26. Bécs, Praterstrasse 26.

Meleg és jó téliöltözések
Készítők gyermekek, urak és höl-
gyek számára 20, 30, 40, 50 kr.
Szarvasbőr kényelmi 10, 20, 30, 40, 50 kr.
1 frt. belső 1 frt. 20, 30, 40, 50 kr.
Sétáló és utazó nyakkendők 40, 50, 60, 70, 80 kr.
Karmantyuk gyermekek, urak és hölgyek számára 15, 20, 25, 30, 40 kr.
Egyszerű mellények gyapjú vagy gyapjúból, gyermekek, urak és hölgyek számára, gyapjúból 1 frt. 20, 30, 40, 50 kr., gyapjúból 1 frt. 20, 30, 40, 50 kr., 2 frt. 20, 30, 40, 50 kr.
Labruvalok hasonló minőségűek, 80 kr. 1 frt. 20, 30, 40, 50 kr., 2 frt. 20, 30, 40, 50 kr.
Házi ruhák gyermekek, urak és hölgyek számára, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 80 kr.
Töltények legfinomabb gyapjú-kel-
melelt elegáns mellé 2 frt. 50, 3 frt. 50, 5 frt. 50 kr.
Nagy választék posztóhálik nők és férfiak számára 40 kr., 1 frt. 30, 1.50, 1.80, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50 kr.
Hölgy- és gyermek-nadrágok 80 kr., 1.20, 1.80, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50 kr.
Egész garnitúra müll-collal kr. 3.50, 4.50, 6 frt.
Hölgy- és leány-kendők minden színben 50, 60 kr., 1.20, 1.80, 2.20, 2.80 kr.
Férfi különlegességek chemisetek, bol legfin. szőnyegpárók, finomul himzett elől 1 frt. 40 kr.
Kamáslik nagyok és kisgyerekek számára 60, 70, 80, 90 kr., 1.20, 1.50, 1.80 kr.
Gyermekek ruháik 60, 80 kr., 1.20, 1.50, 1.80 kr.
Egyszerű vagy színház-féltöltők, igen elegáns szőnyeg-párók 4 frt. 50, 5 frt. 50, 6 frt. 50 kr.
Csipőtalpak, szarvazottak a lába-
kat, gyermekek, férfiak és nők számára 20, 25, 30 kr.
Férfi- és nő-csizmók készíti gyap-
júból darabok 80 kr.
Különlegességek számára, és idény-
ben legújabb, hölgy-mellények 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50 frt.
5000 dr. netolom-lámpa végelá-
dás, kisebbek 30, 40, 50 kr., na-
gyobbak 80 kr., 1.20, 1.50, 1.80, 2.00, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00, 4.50, 5.00, 5.50, 6.00, 6.50, 7.00, 7.50, 8.00, 8.50, 9.00, 9.50, 10.00, 10.50, 11.00, 11.50, 12.00, 12.50, 13.00, 13.50, 14.00, 14.50, 15.00, 15.50, 16.00, 16.50, 17.00, 17.50, 18.00, 18.50, 19.00, 19.50, 20.00, 20.50, 21.00, 21.50, 22.00, 22.50, 23.00, 23.50, 24.00, 24.50, 25.00, 25.50, 26.00, 26.50, 27.00, 27.50, 28.00, 28.50, 29.00, 29.50, 30.00, 30.50, 31.00, 31.50, 32.00, 32.50, 33.00, 33.50, 34.00, 34.50, 35.00, 35.50, 36.00, 36.50, 37.00, 37.50, 38.00, 38.50, 39.00, 39.50, 40.00, 40.50, 41.00, 41.50, 42.00, 42.50, 43.00, 43.50, 44.00, 44.50, 45.00, 45.50, 46.00, 46.50, 47.00, 47.50, 48.00, 48.50, 49.00, 49.50, 50.00, 50.50, 51.00, 51.50, 52.00, 52.50, 53.00, 53.50, 54.00, 54.50, 55.00, 55.50, 56.00, 56.50, 57.00, 57.50, 58.00, 58.50, 59.00, 59.50, 60.00, 60.50, 61.00, 61.50, 62.00, 62.50, 63.00, 63.50, 64.00, 64.50, 65.00, 65.50, 66.00, 66.50, 67.00, 67.50, 68.00, 68.50, 69.00, 69.50, 70.00, 70.50, 71.00, 71.50, 72.00, 72.50, 73.00, 73.50, 74.00, 74.50, 75.00, 75.50, 76.00, 76.50, 77.00, 77.50, 78.00, 78.50, 79.00, 79.50, 80.00, 80.50, 81.00, 81.50, 82.00, 82.50, 83.00, 83.50, 84.00, 84.50, 85.00, 85.50, 86.00, 86.50, 87.00, 87.50, 88.00, 88.50, 89.00, 89.50, 90.00, 90.50, 91.00, 91.50, 92.00, 92.50, 93.00, 93.50, 94.00, 94.50, 95.00, 95.50, 96.00, 96.50, 97.00, 97.50, 98.00, 98.50, 99.00, 99.50, 100.00, 100.50, 101.00, 101.50, 102.00, 102.50, 103.00, 103.50, 104.00, 104.50, 105.00, 105.50, 106.00, 106.50, 107.00, 107.50, 108.00, 108.50, 109.00, 109.50, 110.00, 110.50, 111.00, 111.50, 112.00, 112.50, 113.00, 113.50, 114.00, 114.50, 115.00, 115.50, 116.00, 116.50, 117.00, 117.50, 118.00, 118.50, 119.00, 119.50, 120.00, 120.50, 121.00, 121.50, 122.00, 122.50, 123.00, 123.50, 124.00, 124.50, 125.00, 125.50, 126.00, 126.50, 127.00, 127.50, 128.00, 128.50, 129.00, 129.50, 130.00, 130.50, 131.00, 131.50, 132.00, 132.50, 133.00, 133.50, 134.00, 134.50, 135.00, 135.50, 136.00, 136.50, 137.00, 137.50, 138.00, 138.50, 139.00, 139.50, 140.00, 140.50, 141.00, 141.50, 142.00, 142.50, 143.00, 143.50, 144.00, 144.50, 145.00, 145.50, 146.00, 146.50, 147.00, 147.50, 148.00, 148.50, 149.00, 149.50, 150.00, 150.50, 151.00, 151.50, 152.00, 152.50, 153.00, 153.50, 154.00, 154.50, 155.00, 155.50, 156.00, 156.50, 157.00, 157.50, 158.00, 158.50, 159.00, 159.50, 160.00, 160.50, 161.00, 161.50, 162.00, 162.50, 163.00, 163.50, 164.00, 164.50, 165.00, 165.50, 166.00, 166.50, 167.00, 167.50, 168.00, 168.50, 169.00, 169.50, 170.00, 170.50, 171.00, 171.50, 172.00, 172.50, 173.00, 173.50, 174.00, 174.50, 175.00, 175.50, 176.00, 176.50, 177.00, 177.50, 178.00, 178.50, 179.00, 179.50, 180.00, 180.50, 181.00, 181.50, 182.00, 182.50, 183.00, 183.50, 184.00, 184.50, 185.00, 185.50, 186.00, 186.50, 187.00, 187.50, 188.00, 188.50, 189.00, 189.50, 190.00, 190.50, 191.00, 191.50, 192.00, 192.50, 193.00, 193.50, 194.00, 194.50, 195.00, 195.50, 196.00, 196.50, 197.00, 197.50, 198.00, 198.50, 199.00, 199.50, 200.00, 200.50, 201.00, 201.50, 202.00, 202.50, 203.00, 203.50, 204.00, 204.50, 205.00, 205.50, 206.00, 206.50, 207.00, 207.50, 208.00, 208.50, 209.00, 209.50, 210.00, 210.50, 211.00, 211.50, 212.00, 212.50, 213.00, 213.50, 214.00, 214.50, 215.00, 215.50, 216.00, 216.50, 217.00, 217.50, 218.00, 218.50, 219.00, 219.50, 220.00, 220.50, 221.00, 221.50, 222.00, 222.50, 223.00, 223.50, 224.00, 224.50, 225.00, 225.50, 226.00, 226.50, 227.00, 227.50, 228.00, 228.50, 229.00, 229.50, 230.00, 230.50, 231.00, 231.50, 232.00, 232.50, 233.00, 233.50, 234.00, 234.50, 235.00, 235.50, 236.00, 236.50, 237.00, 237.50, 238.00, 238.50, 239.00, 239.50, 240.00, 240.50, 241.00, 241.50, 242.00, 242.50, 243.00, 243.50, 244.00, 244.50, 245.00, 245.50, 246.00, 246.50, 247.00, 247.50, 248.00, 248.50, 249.00, 249.50, 250.00, 250.50, 251.00, 251.50, 252.00, 252.50, 253.00, 253.50, 254.00, 254.50, 255.00, 255.50, 256.00, 256.50, 257.00, 257.50, 258.00, 258.50, 259.00, 259.50, 260.00, 260.50, 261.00, 261.50, 262.00, 262.50, 263.00, 263.50, 264.00, 264.50, 265.00, 265.50, 266.00, 266.50, 267.00, 267.50, 268.00, 268.50, 269.00, 269.50, 270.00, 270.50, 271.00, 271.50, 272.00, 272.50, 273.00, 273.50, 274.00, 274.50, 275.00, 275.50, 276.00, 276.50, 277.00, 277.50, 278.00, 278.50, 279.00, 279.50, 280.00, 280.50, 281.00, 281.50, 282.00, 282.50, 283.00, 283.50, 284.00, 284.50, 285.00, 285.50, 286.00, 286.50, 287.00, 287.50, 288.00, 288.50, 289.00, 289.50, 290.00, 290.50, 291.00, 291.50, 292.00, 292.50, 293.00, 293.50, 294.00, 294.50, 295.00, 295.50, 296.00, 296.50, 297.00, 297.50, 298.00, 298.50, 299.00, 299.50, 300.00, 300.50, 301.00, 301.50, 302.00, 302.50, 303.00, 303.50, 304.00, 304.50, 305.00, 305.50, 306.00, 306.50, 307.00, 307.50, 308.00, 308.50, 309.00, 309.50, 310.00, 310.50, 311.00, 311.50, 312.00, 312.50, 313.00, 313.50, 314.00, 314.50, 315.00, 315.50, 316.00, 316.50, 317.00, 317.50, 318.00, 318.50, 319.00, 319.50, 320.00, 320.50, 321.00, 321.50, 322.00, 322.50, 323.00, 323.50, 324.00, 324.50, 325.00, 325.50, 326.00, 326.50, 327.00, 327.50, 328.00, 328.50, 329.00, 329.50, 330.00, 330.50, 331.00, 331.50, 332.00, 332.50, 333.00, 333.50, 334.00, 334.50, 335.00, 335.50, 336.00, 336.50, 337.00, 337.50, 338.00, 338.50, 339.00, 339.50, 340.00, 340.50, 341.00, 341.50, 342.00, 342.50, 343.00, 343.50, 344.00, 344.50, 345.00, 345.50, 346.00, 346.50, 347.00, 347.50, 348.00, 348.50, 349.00, 349.50, 350.00, 350.50, 351.00, 351.50, 352.00, 352.50, 353.00, 353.50, 354.00, 354.50, 355.00, 355.50, 356.00, 356.50, 357.00, 357.50, 358.00, 358.50, 359.00, 359.50, 360.00, 360.50, 361.00, 361.50, 362.00, 362.50, 363.00, 363.50, 364.00, 364.50, 365.00, 365.50, 366.00, 366.50, 367.00, 367.50, 368.00, 368.50, 369.00, 369.50, 370.00, 370.50, 371.00, 371.50, 372.00, 372.50, 373.00, 373.50, 374.00, 374.50, 375.00, 375.50, 376.00, 376.50, 377.00, 377.50, 378.00, 378.50, 379.00, 379.50, 380.00, 380.50, 381.00, 381.50, 382.00, 382.50, 383.00, 383.50, 384.00, 384.50, 385.00, 385.50, 386.00, 386.50, 387.00, 387.50, 388.00, 388.50, 389.00, 389.50, 390.00, 390.50, 391.00, 391.50, 392.00, 392.50, 393.00, 393.50, 394.00, 394.50, 395.00, 395.50, 396.00, 396.50, 397.00, 397.50, 398.00, 398.50, 399.00, 399.50, 400.00, 400.50, 401.00, 401.50, 402.00, 402.50, 403.00, 403.50, 404.00, 404.50, 405.00, 405.50, 406.00, 406.50, 407.00, 407.50, 408.00, 408.50, 409.00, 409.50, 410.00, 410.50, 411.00, 411.50, 412.00, 412.50, 413.00, 413.50, 414.00, 414.50, 415.00, 415.50, 416.00, 416.50, 417.00, 417.50, 418.00, 418.50, 419.00, 419.50, 420.00, 420.50, 421.00, 421.50, 422.00, 422.50, 423.00, 423.50, 424.00, 424.50, 425.00, 425.50, 426.00, 426.50, 427.00, 427.50, 428.00, 428.50, 429.00, 429.50, 430.00, 430.50, 431.00, 431.50, 432.00, 432.50, 433.00, 433.50, 434.00, 434.50, 435.00, 435.50, 436.00, 436.50, 437.00, 437.50, 438.00, 438.50, 439.00, 439.50, 440.00, 440.50, 441.00, 441.50, 442.00, 442.50, 443.00, 443.50, 444.00, 444.50, 445.00, 445.50, 446.00, 446.50, 447.00, 447.50, 448.00, 448.50, 449.00, 449.50, 450.00, 450.50, 451.00, 451.50, 452.00, 452.50, 453.00, 453.50, 454.00, 454.50, 455.00, 455.50, 456.00, 456.50, 457.00, 457.50, 458.00, 458.50, 459.00, 459.50, 460.00, 460.50, 461.00, 461.50, 462.00, 462.50, 463.00, 463.50, 464.00, 464.50, 465.00, 465.50, 466.00, 466.50, 467.00, 467.50, 468.00, 468.50, 469.00, 469.50, 470.00, 470.50, 471.00, 471.50, 472.00, 472.50, 473.00, 473.50, 474.00, 474.50, 475.00, 475.50, 476.00, 476.50, 477.00, 477.50, 478.00, 478.50, 479.00, 479.50, 480.00, 480.50, 481.00, 481.50, 482.00, 482.50, 483.00, 483.50, 484.00, 484.50, 485.00, 485.50, 486.00, 486.50, 487.00, 487.50, 488.00, 488.50, 489.00, 489.50, 490.00, 490.50, 491.00, 491.50, 492.00, 492.50, 493.00, 493.50, 494.00, 494.50, 495.00, 495.50, 496.00, 496.50, 497.00, 497.50, 498.00, 498.50, 499.00, 499.50, 500.00, 500.50, 501.00, 501.50, 502.00, 502.50, 503.00, 503.50, 504.00, 504.50, 505.00, 505.50, 506.00, 506.50, 507.00, 507.50, 508.00, 508.50, 509.00, 509.50, 510.00, 510.50, 511.00, 511.50, 512.00, 512.50, 513.00, 513.50, 514.00, 514.50, 515.00, 515.50, 516.00, 516.50, 517.00, 517.50, 518.00, 518.50, 519.00, 519.50, 520.00, 520.50, 521.00, 521.50, 522.00, 522.50, 523.00, 523.50, 524.00, 524.50, 525.00, 525.50, 526.00, 526.50, 527.00, 527.50, 528.00, 528.50, 529.00, 529.50, 530.00, 530.50, 531.00, 531.50, 532.00, 532.50, 533.00, 533.50, 534.00, 534.50, 535.00, 535.50, 536.00, 536.50, 537.00, 537.50, 538.00, 538.50, 539.00, 539.50, 540.00, 540.50, 541.00, 541.50, 542.00, 542.50, 543.00, 543.50, 544.00, 544.50, 545.00, 545.50, 546.00, 546.50, 547.00, 547.50, 548.00, 548.50, 549.00, 549.50, 550.00, 550.50, 551.00, 551.50, 552.00, 552.50, 553.00, 553.50, 554.00, 554.50, 555.00, 555.50, 556.00, 556.50, 557.00, 557.50, 558.00, 558.50, 559.00, 559.50, 560.00, 560.50, 561.00, 561.50, 562.00, 562.50, 563.00, 563.50, 564.00, 564.50, 565.00, 565.50, 566.00, 566.50, 567.00, 567.50, 568.00, 568.50, 569.00, 569.50, 570.00, 570.50, 571.00, 571.50, 572.00, 572.50, 573.00, 573.50, 574.00, 574.50, 575.00, 575.50, 576.00, 576.50, 577.00, 577.50, 578.00, 578.50, 579.00, 579.50, 580.00, 580.50, 581.00, 581.50, 582.00, 582.50, 583.00, 583.50, 584.00, 584.50, 585.00, 585.50, 586.00, 586.50, 587.00, 587.50, 588.00, 588.50, 589.00, 589.50, 590.00, 590.50, 591.00, 591.50, 592.00, 592.50, 593.00, 593.50, 594.00, 594.50, 595.00, 595.50, 596.00, 596.50, 597.00, 597.50, 598.00, 598.50, 599.00, 599.50, 600.00, 600.50, 601.00, 601.50, 602.00, 602.50, 603.00, 603.50, 604.00, 604.50, 605.00, 605.50, 606.00, 606.